

«Αισθάνομαι ντροπή ως μέλος της ευρωπαϊκής ηγεσίας και για τις ευθύνες της Ευρώπης, η χώρα μας θα ζητήσει να καταδικαστεί η επιλογή των τειχών και των φραχτών για τους πρόσφυγες από χώρες της Ε.Ε.» σημείωσε ο Αλ. Τσίπρας απαντώντας σε ερώτηση του Γ. Κουμουτσάκου κατά την Ώρα του Πρωθυπουργού» -

«Θέση μας είναι να στηρίξουμε μια οργανωμένη διαδικασία εγκατάστασης των προσφύγων στην Ευρώπη είτε από την Τουρκία, είτε από την Ελλάδα» υπογράμμισε στηλιτεύοντας την αργοπορία και την υποκρισία των ισχυρών της Ευρώπης απέναντι στην ανθρωπιστική τραγωδία - «Αποκρούσαμε την επικίνδυνη πρόταση για τη δημιουργία στρατοπέδου 50.000 στην Ελλάδα» επανέλαβε ο πρωθυπουργός -

Ο Γ. Κουμουτσάκος υπερασπίστηκε, κατά τη δευτερολογία του, τον όρο "λαθρομετανάστης" καταχειροκροτούμενος από τους βουλευτές της ΝΔ - «Πόσο κοστολογείτε τη διάσωση μιας παιδικής ζωής, ένα πιάτο φαΐ, μια ζεστή αγκαλιά;» η αποστροφή του πρωθυπουργού προς την ευρωπαϊκή ηγεσία & όσους ζητούν οικονομικά ανταλλάγματα με παζάρια

Ολόκληρη η ομιλία του Αλ. Τσίπρα στην Ώρα του Πρωθυπουργού:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Κουμουτσάκο για την ερώτηση αυτή, διότι είναι πραγματικά επίκαιρη και μου δίνει την ευκαιρία, ιδιαίτερα μετά τα περιστατικά που είδαμε από τους δέκτες των τηλεοράσεων μας όλοι –και αναφέρομαι στο χθεσινό τραγικό ναυάγιο, ένα από τα δεκάδες που συμβαίνουν σχεδόν καθημερινά πλέον στις θάλασσες του Αιγαίου- να εκφράσω στο Σώμα τη βαθιά μου θλίψη, την απέραντη οδύνη για τους δεκάδες θανάτους, για την ανθρωπινή αυτή τραγωδία που

εξελισσεται στις θάλασσές μας.

Θα ήθελα να τονίσω ότι τις μέρες αυτές τα κύματα του Αιγαίου δεν ξεβράζουν απλά νεκρούς πρόσφυγες, νεκρά παιδιά, αλλά ξεβράζουν στις ακτές μας τον ίδιο τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Διότι δεν μπορεί να μένει κανείς απαθής εδώ και μήνες σε μία ανθρωπιστική τραγωδία που εξελίσσεται με ευθύνη της Δύσης, με ευθύνη των δυτικών κυβερνήσεων. Διότι οι πολεμικές επεμβάσεις στην περιοχή δεν ήταν επεμβάσεις που έγιναν προκειμένου να αναδείξουν τον αναγκαίο εκδημοκρατισμό των κρατών αυτών, αλλά για να αναδείξουν γεωπολιτικά συμφέροντα, που κακώς υπολογίστηκαν ότι δεν θα είχαν τέτοιες τραγικές συνέπειες, από τις κυβερνήσεις της Δύσης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σήμερα όσοι έσπειραν ανέμους θερίζουν θύελλες. Μόνο που αυτές οι θύελλες αφορούν κυρίως τις χώρες της πρώτης υποδοχής.

Θέλω να υπογραμμίσω επίσης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι και προσωπικά ως μέλος αυτής της ευρωπαϊκής ηγεσίας, εκπροσωπώντας τη χώρα σε αυτές τις Συνόδους Κορυφής, από τον προηγούμενο Φλεβάρη με δική μας –δική μου και του Ιταλού Πρωθυπουργού- αίτηση, έγινε η πρώτη Διάσκεψη σε επίπεδο Κορυφής για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης και του προσφυγικού προβλήματος, που τότε στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θεωρούσαν ότι αφορά το Αιγαίο, την Τουρκία. Ζητούσαν μονάχα –και θα γίνει στις 14 Νοέμβρη στη Βαλέτα, στη Μάλτα- Διάσκεψη Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις χώρες της Αφρικής, θεωρώντας ότι το πρόβλημα αφορά μονάχα τη Λιβύη, τις μεταναστευτικές ροές από τη χώρα της Λιβύης στη Μεσόγειο, με επίκεντρο τα δραματικά ναυάγια στη Λαμπεντούζα. Από τότε είχαμε ζητήσει συνεννόηση με την Τουρκία, γνωρίζοντας, όπως όλοι –κι εσείς φαντάζομαι- ότι από τότε στις ακτές, στα παράλια της Τουρκίας υπάρχουν δεκάδες, εκατοντάδες χιλιάδες προσφύγων από τη Συρία.

Θέλω λοιπόν να πω ότι ως μέλος αυτής της ευρωπαϊκής ηγεσίας αισθάνομαι ντροπή τόσο για την ανικανότητα της Ευρώπης να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά αυτό το ανθρώπινο δράμα όσο και για το επίπεδο της συζήτησης που διεξάγεται σε επίπεδο Κορυφής, όπου ο ένας προσπαθεί να πετάξει το μπαλάκι στον άλλο. Και είναι υποκριτικά και κροκοδείλια τα δάκρυα για τα νεκρά παιδιά στις ακτές του Αιγαίου. Διότι είναι πάρα πολύ συμπαθή τα νεκρά παιδιά σε όλους μας και μας προξενούν θλίψη, αλλά τα ζωντανά παιδιά που έρχονται κατά δεκάδες χιλιάδες και στοιβάζονται στον δρόμο της προσφυγιάς δεν τα συμπαθεί κανένας και δεν είναι αντικείμενο συμπάθειας.

Θέλω να πω ότι αυτό το επίπεδο που αφορά την ηγεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ένα επίπεδο θλιβερό –το επίπεδο της συζήτησης εννοώ- και καταδεικνύει την αδυναμία της Ευρώπης να υπερασπιστεί τις αξίες της, την ίδια στιγμή μάλιστα που

ορισμένες κυβερνήσεις, ενδεχομένως ακολουθώντας την ίδια αντίληψη που όχι εσείς, κύριε Κουμουτσάκο, αλλά μέρος της Παράταξής σας έχει, υιοθετούν τη λογική να υψώσουμε τείχη, συρματοπλέγματα στα σύνορα μεταξύ χωρών-κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Και επειδή θεωρώ ότι απαντώ σε Βουλευτές που ενστερνίζονται, από διαφορετική ιδεολογική αφετηρία, ένα κοινό ευρωπαϊκό όραμα, να σας πω ότι στη δικιά μου την αντίληψη, από μια αριστερή οπτική, το ευρωπαϊκό όραμα γεννήθηκε όταν έπεσε το Τείχος του Βερολίνου που χώριζε τον ίδιο λαό. Και σήμερα αυτό το ευρωπαϊκό όραμα πεθαίνει, όταν κάποιες χώρες υψώνουν τείχη και συρματοπλέγματα για να μην περάσουν από τα σύνορά τους οι πρόσφυγες.

Πρώτιστο καθήκον μας, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τούτη τη στιγμή είναι το ανθρωπιστικό μας καθήκον. Και θέλω με την ευκαιρία να εκφράσω τη συμπάρασταση, την αλληλεγγύη, τα συγχαρητήρια μου στους άντρες και στις γυναίκες της Ελληνικής Ακτοφυλακής που καθημερινά σώζουν δεκάδες εκατοντάδες ανθρώπινες ζωές.

Διότι, βεβαίως, πρώτιστο καθήκον της Ακτοφυλακής είναι η νομιμότητα και η φύλαξη των συνόρων. Όμως, τούτες τις μέρες ακόμη μεγαλύτερο καθήκον είναι η διάσωση ανθρώπινων ζωών. Όταν μια ζωή κινδυνεύει στη θάλασσα, τότε αυτό είναι το πρώτιστο καθήκον της ανθρωπιάς.

Και πραγματικά αισθάνθηκα πολύ δυσάρεστα όταν κάποιοι ηγέτες χωρών -δεν έχει νόημα να αναφερθώ σε ποιους- στη Σύνοδο της περασμένης Κυριακής, με τον ίδιο τρόπο που προεκλογικά κάποιοι από την Αντιπολίτευση στηλίτευαν την ελληνική Κυβέρνηση, που μιλάγε για το ανθρωπιστικό καθήκον της διάσωσης ζωών, μας κατηγορούσαν ότι δεν μπορούμε να φυλάξουμε, λέει, τα σύνορά μας. Και όταν ετέθη το ερώτημα, με βάση το διεθνές δίκαιο, όταν άνθρωποι κινδυνεύουν εντός των χωρικών υδάτων, ποιο είναι το πρώτιστο καθήκον -η απώθησή ή η διάσωσή τους;- δεν είχαν να απαντήσουν. Ελπίζω να έχετε εσείς απάντηση σε αυτό το ερώτημα, κύριε Κουμουτσάκο, διότι είναι κρίσιμο.

Πρώτιστο καθήκον μας, λοιπόν, τούτη την ώρα είναι να διασώσουμε αυτούς τους βασανισμένους ανθρώπους και να περιορίσουμε την ανθρωπιστική τραγωδία. Κι αυτό είναι καθήκον ανθρωπιστικό, καθήκον αλληλεγγύης απέναντι σε ανθρώπους που εγκατέλειψαν τη χώρα τους για να χτίσουν από το μηδέν τις ζωές που καταστράφηκαν από τον πόλεμο και την ερήμωση.

Και ως Έλληνες γνωρίζουμε τι σημαίνει προσφυγιά. Γνωρίζουμε εμείς οι νεότεροι από τα διηγήματα των παππούδων μας και των γιαγιάδων μας τι σήμαινε προσφυγιά και κυρίως αυτά τα νησιά που σήμερα ζουν αυτή την τραγωδία είναι νησιά που έζησαν την προσφυγιά στο πετσί τους.

Είναι, επίσης, καθήκον μας να κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας, ακόμη και να υπερβούμε τις δυνατότητές μας, για να μην ξαναζήσουμε στιγμές σαν τις χθεσινές, να μην επιτρέψουμε άλλους νεκρούς, να μην επιτρέψουμε το Αιγαίο να γίνει μία θάλασσα νεκροταφείο.

Και για να μπορέσουμε να υπηρετήσουμε αυτό το καθήκον, είναι ανάγκη σε ευρωπαϊκό επίπεδο να κρατήσουμε μια στάση υπευθυνότητας, μια στάση που συνάδει με τις αξίες της Ευρώπης που τείνει να τις χάσει. Και πολύ περισσότερο είναι ανάγκη να μην πυροδοτούμε φοβικά αντανακλαστικά απέναντι στις προσφυγικές ροές και να αποφεύγουμε την κινδυνολογία, να απομονώνουμε διαρκώς τις ακραίες και αντιρατσιστικές φωνές, τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα.

Δεν είναι ένα ζήτημα το οποίο προσφέρεται για ασκήσεις αντιπολιτευτικής ρητορικής.

Είναι ένα ζήτημα το οποίο μας υπερβαίνει και πρέπει να το αντιμετωπίσουμε και θέτει και υπαρξιακά ζητήματα για όλες τις δυτικές κοινωνίες, όχι μόνο για την ελληνική.

Κύριε Κουμουτσάκο, γνωρίζουμε πολύ καλά ποιες είναι οι προκλήσεις και οι κίνδυνοι στη διαχείριση της προσφυγικής κρίσης. Αλλά γνωρίζουμε, επίσης, καλά, ότι δεν μπορούμε να τη διαχειριστούμε αποτελεσματικά, αν επιλέξουμε μία στάση φοβική και αμυντική. Δεν μπορούμε να τη διαχειριστούμε αποτελεσματικά, ως χώρα και ως κοινωνία, αν επιλέξουμε να κλειστούμε στο καβούκι μας και να παριστάνουμε ότι δεν συμβαίνει τίποτε και να ρίχνουμε την ευθύνη στον διπλανό.

Δεν μπορούμε να είμαστε χρήσιμοι ούτε στην Ευρώπη ούτε στους πρόσφυγες αλλά ούτε και στους Έλληνες πολίτες, αν και εμείς επιλέξουμε, όπως κάνουν άλλοι πιο βόρεια στη γειτονιά μας, να παίξουμε απλώς τον ρόλο του φρούραρχου της Ευρώπης.

Εάν επιλέγαμε κάτι τέτοιο, θα δημιουργούσαμε απλώς τις προϋποθέσεις για μία μελλοντική έκρηξη τεραστίων διαστάσεων και ανυπολόγιστου κόστους για την Ελλάδα αλλά και για ολόκληρη την Ευρώπη. Αντιθέτως, οφείλουμε -και αυτό κάνουμε- να υιοθετήσουμε μία στάση ενεργητική και παρεμβατική, ώστε να εξηγήσουμε το πρόβλημα στην Ευρώπη, καθώς πολλές χώρες θεωρούν ότι δεν τις αγγίζει, αλλά και για να αντιμετωπίσουμε και να διαχειριστούμε τα ειδικά προβλήματα που εμφανίζονται στην Ελλάδα.

Σε αυτό το πλαίσιο και με αυτή την ανθρωπιστική και αλληλέγγυα στάση απέναντι στο πρόβλημα, η ελληνική Κυβέρνηση διασφαλίζει τις θέσεις της Ελλάδας σε ευρωπαϊκό επίπεδο και την ίδια στιγμή, όπως νομίζω είναι σαφές και από τις δηλώσεις ευρωπαίων αξιωματούχων, καθίσταται από μέρος της κρίσης, μέρος της προσπάθειας για μία πιο αποτελεσματική και ανθρώπινη διαχείριση και λύση του προσφυγικού προβλήματος. Και αυτή νομίζω ότι είναι η ορθή πολιτική για τη χώρα μας: να έχει μία εποικοδομητική στάση, να συνεισφέρει με συγκεκριμένες προτάσεις και δράσεις και να παίξει τον ρόλο του συνδετικού κρίκου Ευρώπης, Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας, να μην παρακολουθεί απλώς τη συζήτηση που διεξάγεται σήμερα ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Τουρκία.

Αυτή είναι μία πολιτική που μπορεί να αναβαθμίσει τη θέση της χώρας μας, να την κάνει χρήσιμη και να ενισχύσει τη γεωπολιτική της δυναμική. Διότι αυτός πρέπει να είναι ο ρόλος της Ελλάδας: όχι ρόλος επαίτη και φτωχού συγγενή που απλώς ζητά πρόσθετα κονδύλια. Αλλά ρόλος ενεργητικός, ρόλος ισότιμου εταίρου και πρωταγωνιστή, όχι μόνο στο προσφυγικό αλλά σε όλα τα ζητήματα διαχείρισης των πολλαπλών κρίσεων, στις οποίες τυγχάνει -και λόγω γεωγραφικής θέσης- να βρισκόμαστε στο «μάτι του κυκλώνα».

Θέλω εδώ να θυμίσω ότι εμείς, σε αντίθεση με τη Νέα Δημοκρατία, αντιληφθήκαμε το μέγεθος του προβλήματος από την αρχή. Το θέσαμε τόσο σε τοπικό όσο και σε ευρωπαϊκό αλλά και διεθνές επίπεδο και δεν οδηγηθήκαμε σε δηλώσεις και ανακοινώσεις που εκθέτουν τη χώρα μας διεθνώς.

Αντίθετα, το Κόμμα σας, κύριε Κουμουτσάκο, στο παρελθόν δεν δίστασε, με επίσημες δηλώσεις αλλά και με τοποθετήσεις από το Βήμα της Βουλής, να χαρακτηρίσει τους πρόσφυγες και τις προσφυγικές ροές ως «ροές λαθρομεταναστών» και να

κατηγορήσει τη νεοεκλεγείσα τότε Κυβέρνηση ως Κυβέρνηση που προκαλεί το πρόβλημα, ένα παγκόσμιο πρόβλημα που αφορά όλη την Ευρώπη. Ροές που δεν έχει ξαναδεί η ανθρωπότητα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μας κατηγορούσατε τότε, τον Απρίλη, ότι τις προκαλούσε η νεοεκλεγείσα Κυβέρνησή μας.

Τώρα όμως, πράγματι, θέλω και εγώ να αναγνωρίσω το γεγονός ότι έχετε πλέον συνειδητοποιήσει τη διαφορά των προσφυγικών ροών από τις μεταναστευτικές ροές και έχετε σταματήσει να επιμένετε σε αναφορές, που νομίζω ότι κάνουν κακό και σε εσάς αλλά και στην πατρίδα μας.

Εξάλλου, κύριε Κουμουτσάκο, γνωρίζω ότι εσείς έχετε και θητεία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τέτοιου είδους προσεγγίσεις δεν αφορούσαν τον δικό σας λόγο.

Έρχομαι τώρα στα συγκεκριμένα ερωτήματα που θέσατε, ελπίζοντας να απαντήσω σε όσα μπορώ στην πρωτολογία μου. Σε όσα δεν τα καταφέρω θα έχω και τη δευτερολογία για να απαντήσω.

Η άτυπη Σύνοδος των Βρυξελλών ήταν μια σύνοδος η οποία, όπως ξέρετε, είχε τις χώρες του διαδρόμου των προσφυγικών ροών και τις χώρες κατάληξης -Αυστρία και Γερμανία- και έλειπε μια κρίσιμη χώρα, η Τουρκία. Είχαμε τον διάδρομο, αλλά δεν είχαμε την πόρτα που ανοίγει και μπαίνουν οι ροές μέσα στον διάδρομο. Και αυτό το στηλιτεύσαμε από την αρχή.

Σ' αυτήν, λοιπόν, τη Σύνοδο καταστήσαμε σαφές ότι τους τελευταίους μήνες η Ελλάδα σηκώνει το βάρος, αλλά ταυτόχρονα έχει και την τιμή με τη στάση της να διασώζει το ανθρωπιστικό πρόσωπο της Ευρώπης. Οι δραματικές, όμως, διαστάσεις του προβλήματος αποδεικνύουν ότι πρόκειται για ένα πρόβλημα που υπερβαίνει τις δυνατότητες μιας χώρας, για να το διαχειριστεί μόνη της.

Επισημίναμε, λοιπόν, ότι είναι επιτακτική ανάγκη, το πρόβλημα να αντιμετωπιστεί μέσα από την αρχή της αλληλεγγύης, της συνεργασίας και του διαμερισμού της ευθύνης.

Όπως δήλωσα και στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Ευρωπαϊκή Ένωση στο ζήτημα αυτό κινήθηκε με ρυθμούς αργούς, χελώνας, όπως δήλωσα χαρακτηριστικά. Τούτη την ώρα, όμως, κάνει προσπάθειες προς τη σωστή κατεύθυνση, ώστε να συνεννοηθεί με την Τουρκία και, ταυτόχρονα, να οργανώσει και να συντονίσει τη διαδικασία του relocation -της μετεγκατάστασης- και του resettlement -της επανεγκατάστασης- δηλαδή οι προσφυγικές ροές να γίνονται οργανωμένα τόσο από την πρώτη χώρα υποδοχής, την Ελλάδα, όσο, όμως -και αυτός είναι ο στόχος- από την ίδια την Τουρκία.

Οφείλουμε, λοιπόν, να πιέσουμε την Ευρώπη να αντιμετωπίσει το ζήτημα με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα και καλύτερο συντονισμό μεταξύ των κρατών.

Το πρώτο σημείο που θέσατε αφορά την ύπαρξη στο αρχικό κείμενο συζήτησης της πρότασης που αφορούσε το να ζητείται η άδεια γειτονικής χώρας για να μεταβούν εκεί πρόσφυγες από μία άλλη χώρα. Αυτή η αναφορά με δική μας έντονη κριτική και πίεση απεσύρθη. Θέλω να σας πω εδώ ότι δεν είναι μόνο μία αναφορά, ένα λεκτικό σε ένα κείμενο. Είναι μία αντίληψη, που πρέπει από κοινού να στηλιτεύσουμε στην Ευρώπη.

Η Ευρώπη πιέζεται τούτη την ώρα από κυβερνήσεις που υιοθετούν για εσωτερικούς λόγους, εξαιτίας των πιέσεων που δέχονται από την εσωτερική κοινή γνώμη, μία στάση φοβική, μία στάση που θέλει να πετάξει την ευθύνη στη διπλανή χώρα και αυτή η πίεση μεταφράστηκε λεκτικά σε μία απόφαση που υιοθετούσε τη λογική που έλεγε, με δύο λόγια, ότι σιγά-σιγά πρέπει όχι απλώς να ελέγχονται οι ροές -αυτό είναι θεμιτό- αλλά να αρχίσουν να αποκλείονται οι ροές.

Θέλω, λοιπόν, από αυτό εδώ το Βήμα να δηλώσω και να σας ζητήσω να συμφωνήσουμε μαζί ότι μία τέτοια λογική δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή.

Θέλω να επισημάνω ότι όχι μόνο είναι απαράδεκτο να υπάρχουν σε κοινά ανακοινωθέντα λεκτικά που υπονοούν τη δυνατότητα άρνησης χωρών να επιτρέψουν τη διέλευση προσφύγων από τα σύνορά τους, αλλά η χώρα μας θα ζητήσει στις αμέσως επόμενες συνόδους να καταδικαστεί ρητώς και επισήμως η επιλογή των τειχών, η επιλογή των φρακτών και των κλειστών συνόρων σε πρόσφυγες από χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έρχομαι στο σημείο 3 των συμπερασμάτων. Το σημείο 3 των συμπερασμάτων της τελευταίας απόφασης, μετά από παρέμβασή μας, άλλαξε σε σχέση με την αρχική διατύπωση και απλά η διατύπωση αυτή διασφαλίζει το μίνιμουμ, δηλαδή την ανάγκη για ένα καλό επίπεδο επικοινωνίας μεταξύ των χωρών της περιοχής για τον αριθμό των προσφυγικών ροών και συνεννόησης, κάτι που η Ελλάδα ήδη κάνει.

Η Ελλάδα ενημερώνει για τις προσφυγικές ροές και παράλληλα για πρώτη φορά, επισήμως, αναγνωρίζεται ότι οι ροές αυτές υπάρχουν και θα υπάρχουν. Απαιτείται, βέβαια, ταυτοποίηση και διεθνής επικοινωνία για τη διαχείρισή τους. Όμως, οι ροές αυτές θα υπάρχουν όσο υπάρχει το όραμα, το όνειρο αυτών των ανθρώπων να ζήσουν μία καλύτερη ζωή.

Σημειώνω εδώ –προς άρση παρεξηγήσεων- ότι σταθερή θέση της χώρας μας δεν είναι να ενθαρρύνουμε χερσαίες ή θαλάσσιες –πόσο δε μάλλον- με το ρίσκο της απώλειας ζωών, ανεξέλεγκτες προσφυγικές ροές από την Τουρκία προς την υπόλοιπη Ευρώπη.

Θέση μας είναι να στηρίξουμε μια συγκροτημένη διαδικασία επανεγκατάστασης, απευθείας από την Τουρκία προς την Ευρώπη, και μετεγκατάστασης, για όσους ήδη έχουν περάσει από την Ελλάδα προς τις ευρωπαϊκές χώρες.

Άρα, η αναφορά στην αποθάρρυνση των δευτερογενών ροών δεν είναι κάτι το οποίο πρέπει να μας προβληματίζει. Δευτερογενείς ροές, λοιπόν, θα πρέπει να αποθαρρύνονται, ακριβώς για τον λόγο του ότι εμείς δεν θέλουμε αυτοί οι άνθρωποι να ταλαιπωρούνται με κίνδυνο να χάσουν τη ζωή τους, να πνιγούν στο Αιγαίο, ούτε να περνούν μέσα από αυτές τις κακουχίες με ποδαρόδρομους στα σύνορα μέσα στα χιόνια και το κρύο. Θέλουμε η μετεγκατάστασή τους να γίνεται συντονισμένα και με νόμιμο τρόπο. Πολύ σύντομα αυτή η διαδικασία της μετεγκατάστασης με νόμιμο τρόπο θα ξεκινήσει και από την πατρίδα μας.

Σημείο δεύτερο: Στη δήλωσή μου μετά τη Σύνοδο Κορυφής είπα ότι αποτρέψαμε τη δημιουργία μιας ολόκληρης πόλης πενήντα χιλιάδων προσφύγων. Κοιτάξτε, δεν αναφέρθηκα εγώ στο κείμενο του «Spiegel», όπως αναφερθήκατε εσείς σε ένα δημοσίευμα.

Δεν ξέρω από πού έχετε εσείς εσωτερική ενημέρωση για όσα διεξάγονται στις συζητήσεις κλεισμένων των θυρών. Θα σας προέτρεπα να απευθυνθείτε και να ρωτήσετε

τον Έλληνα Επίτροπο, ο οποίος ήταν παρών, τον κ. Αβραμόπουλο.

Υπήρχε το αίτημα αυτό, κύριε Κουμουτσάκο. Δεν υπήρχε –αν θέλετε- με τον πιο επίσημο τρόπο, αλλά επειδή είστε γνώστης των διαδικασιών, γνωρίζετε ότι τα πιο επικίνδυνα πράγματα δεν τίθενται με τον πιο επίσημο τρόπο και ότι ο διάβολος πολλές φορές κρύβεται στις λεπτομέρειες.

Υπήρχε, λοιπόν, αυτό το αίτημα από την πλευρά εταίρων, στη λογική ότι με αυτόν τον τρόπο θα βοηθηθεί η διαδικασία της μετεγκατάστασης, να δημιουργηθεί ένα κέντρο –εγώ θα το ονόμαζα «υπερστρατόπεδο» προσφύγων- για να διεξαχθεί με αυτόν τον τρόπο το relocation.

Ανεξάρτητα από τις προθέσεις όσων έκαναν αυτήν την πρόταση –δεν θέλω να τις κρίνω- η υιοθέτηση μίας τέτοιας πρότασης θα οδηγούσε στα αντίθετα αποτελέσματα, διότι θα δημιουργούσε ένα γκέτο. Θα ενίσχυε ρατσιστικά αντανακλαστικά και δεν θα βοηθούσε ούτε τους ανθρώπους αυτούς αλλά ούτε και την ανάγκη να τους παρέχουμε τις καλύτερες δυνατές υπηρεσίες φιλοξενίας, πρώτης βοήθειας στο προσωρινό αυτό διάστημα μέχρι τη μετεγκατάστασή τους.

Επιτρέψτε μου σε αυτό το σημείο να τονίσω ότι η υποχρέωση που αναλάβαμε για αύξηση της χωρητικότητας των κέντρων υποδοχής είναι κάτι το απολύτως εύλογο και θετικό και εμείς θέλουμε -και πρέπει να θέλουμε- να υλοποιηθεί το συντομότερο δυνατό.

Μην τα μπερδεύουμε μεταξύ τους. Είναι άλλο το να θέλει να φτιάξει κανείς ένα υπερστρατόπεδο - γκέτο, να υπάρχει μάλιστα και ενίσχυση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να μπορέσουμε να αυξήσουμε τις δυνατότητές μας, να παρέχουμε φιλοξενία και πρώτη βοήθεια και ταυτοποίηση παράλληλα σε αυτούς τους ανθρώπους.

Πρώτα απ' όλα, πρέπει να σας πω ότι οι θέσεις αυτές δεν είναι θέσεις μόνιμα διαμενόντων.

Είναι προσωρινές θέσεις τόσο στα πέντε νησιά, όπου το μάξιμουμ της παραμονής προσφύγων στα λεγόμενα «hot spots», όπως -κακώς- τα ονόμασαν, εν πάση περιπτώσει στα κέντρα υποδοχής, ήταν τρεις ημέρες, όσο και στους χώρους φιλοξενίας στην ενδοχώρα, όπου από την αρχή προβλέπονταν η προοπτική, η δυνατότητα είκοσι χιλιάδων θέσεων. Θα τις μοιράσουμε μάλλον σε Αττική και Βόρεια Ελλάδα στην ενδοχώρα. Εκεί

γίνεται η παραμονή προσφύγων που περιμένουν την επίσημη διαδικασία της μετεγκατάστασης. Άρα, και εκεί η παραμονή δεν μπορεί να υπερβαίνει -το μάξιμουμ- τους δύο μήνες.

Δεύτερον, θα ήθελα να επισημάνω ότι είναι θετικό να αυξήσουμε τις θέσεις στα κέντρα υποδοχής, διότι μόνο έτσι θα μπορέσουμε γρήγορα να υλοποιήσουμε το πρόγραμμα μετεγκατάστασης εξήντα έξι χιλιάδων προσφύγων στην Ευρώπη, που έχουμε συμφωνήσει στις προηγούμενες Ευρωπαϊκές Συνόδους. Τέλος, είναι σημαντικό, διότι μόνο έτσι μπορούμε να διαχειριστούμε αυτές τις ροές στις δύσκολες συνθήκες που έρχονται μέσα στον βαρύ χειμώνα.

Συμφωνήσαμε, λοιπόν, απολύτως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μας στηρίξει άμεσα με χρηματοδοτική βοήθεια, όπως αναφέρεται και στο άρθρο 5 του ανακοινωθέντος, ως προϋπόθεση. Για να κάνουμε, όμως, τι;

Ακριβώς αυτό που από την αρχή σχεδίαζαν ο Υπουργός και το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής μαζί με την Ύπατη Αρμοστεία: επτά με οκτώ χιλιάδες θέσεις στα πέντε νησιά, στα κέντρα πρώτης υποδοχής και κέντρα συνολικής χωρητικότητας είκοσι χιλιάδων ατόμων στην ενδοχώρα. Και αντί για την ιδέα ενός υπερστρατοπέδου προσφύγων, προτείναμε και υιοθετήθηκε η ιδέα μελλοντικά –δεν έχουμε υποχρέωση να το υλοποιήσουμε αυτό έως το τέλος του χρόνου- να επιδοτηθεί ενοίκιο στις ελληνικές οικογένειες, ώστε να μπορέσουν να φιλοξενηθούν και εκεί προσωρινά περί τις είκοσι χιλιάδες προσφύγων.

Όπως έχει καταστεί σαφές, και αυτοί οι πρόσφυγες θα είναι διαθέσιμοι για μετεγκατάσταση, δηλαδή και αυτοί που θα μένουν σε επιδοτούμενα ενοίκια. Όπως τονίζει, όμως, η Ύπατη Αρμοστεία το μέτρο αυτό επιτρέπει τη φιλοξενία αυτών των ανθρώπων σε πολύ καλύτερες συνθήκες και ταυτόχρονα θα δώσει και τη δυνατότητα έστω ενός μικρού αλλά σημαντικού οφέλους στις ελληνικές οικογένειες που θα επιδοτηθούν, προκειμένου να φιλοξενήσουν πρόσφυγες σε ενοικιαζόμενα δωμάτια.

Επειδή, όμως, έχω μακρηγορήσει, κύριε Κουμουτσάκο, θέλω να κατέλθω από το Βήμα, για να πάρετε τον λόγο. Φαντάζομαι ότι στη δευτερολογία μου θα έχω τη δυνατότητα να αναφερθώ στο κρίσιμο θέμα που αφορά τη σχέση μας με την Τουρκία, το θέμα των κοινών περιπολιών, αλλά και στο ερώτημά σας που αφορά τα όποια «οφέλη» μπορεί να έχει η χώρα -οικονομικά εννοώ- όσον αφορά τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει αυτές τις ροές.

Σας ευχαριστώ.

ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ

Κύριε Κουμουτσάκο, η δευτερολογία σας απέδειξε όχι μόνο ότι δεν έχετε προτάσεις, αλλά και ότι δεν γνωρίζετε καλά και τα ζητήματα τα οποία ρωτάτε.

Εγώ δεν θα απαντήσω χαριτολογώντας με ευφρολογήματα, αλλά θα προσπαθήσω να απαντήσω επί της ουσίας όχι σε εσάς, αλλά στο Κοινοβούλιο και τον ελληνικό λαό. Διότι αυτή τη στιγμή εξετάζουμε ένα καίριο θέμα εθνικής ευθύνης, στο οποίο δεν χωρά ούτε πλακίτσα ούτε ευφρολογήματα.

Λοιπόν, ακούστε να δείτε. Στο θέμα των προσφυγικών ροών, της προσφυγικής κρίσης, αντιμετωπίζουμε ένα πρόβλημα που υπερβαίνει τις δυνατότητες της Ευρώπης, όχι μιας μικρής χώρας που βρίσκεται σε οικονομική κρίση. Και το πώς θα αντιμετωπίσουμε το θέμα αυτό και αν θα υπάρχει ένα επίπεδο ουσιαστικής πολιτικής εθνικής συνεννόησης είναι κρίσιμο θέμα.

Θέλω, λοιπόν, να απαντήσω πολύ συγκεκριμένα. Μας εγκαλείτε, λέει, γιατί δεν κερδίσαμε κάτι από αυτή τη διαδικασία, γιατί δεν μπήκαμε κι εμείς στο παζάρι, όπως πολύ σωστά, λέτε, κάνει η Τουρκία και διεκδικεί κάποια δισεκατομμύρια. Γιατί τα διεκδικεί;

Για να κάνει αυτό που οφείλει να κάνει ως χώρα που διεκδικεί την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και να διασφαλίζει τα σύνορα με την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι να ενταχθεί.

Να μπούμε κι εμείς λοιπόν στο παζάρι και να πούμε στους Ευρωπαίους εταίρους «Κοιτάξτε να δείτε, εάν δεν μας δώσετε κι εσείς κάτι παραπάνω όπως τώρα ζητάει η Τουρκία, εμείς θα αφήνουμε αυτούς τους ανθρώπους να πνίγονται, θα τους αφήνουμε χωρίς ένα πιάτο φαΐ και χωρίς βοήθεια και θα σας απειλήσουμε και από πάνω ότι θα τους

μεταφέρουμε με δικά μας έξοδα, κρυφά τη νύχτα, να περάσουν τα σύνορά σας». Αυτό θα κάνουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

Αφού, λοιπόν, δεν είπατε αυτό το πράγμα, ας πούμε ότι θα συνεννοηθούμε στην ουσία. Η ουσία είναι ότι δεν πρόκειται, κύριε Κουμουτσάκο, για λαθρομετανάστες. Λυπάμαι πάρα πολύ, γιατί δεν περίμενα από εσάς να υιοθετήσετε αυτούς τους χαρακτηρισμούς κάνοντας, μάλιστα, κάποιες λεκτικές ακροβασίες. Διότι μέσα από την κατάχρηση του γλωσσικού προσδιορισμού, αν συνεχίσουμε αυτή τη λογική και πούμε ότι όποιος έρχεται λαθραία, είναι λαθραίος άνθρωπος, θα μπορούσαμε να υιοθετήσουμε και την άποψη ότι όσοι δεν έχουν το ίδιο χρώμα με μας, είναι άνθρωποι μίας δεύτερης κατηγορίας.

Λέω, όμως, ότι χρειάζεται προσοχή. Χρειάζεται προσοχή, διότι μία κοινωνία η οποία έχει υποστεί τα τελευταία χρόνια μία οξύτατη οικονομική πίεση που την έχει οδηγήσει και σε κοινωνική συμπίεση, ξέρετε πόσο εύκολο είναι να υιοθετήσει την αντίληψη ότι αυτός που φταίει για την ανεργία είναι ο ξένος που βρίσκεται στη χώρα μας;

Μάλιστα, ορισμένες τέτοιες φωνές δεν έρχονται μονάχα από τα ακραία πάνω δεξιά έδρανα της Βουλής, αλλά έρχονται δυστυχώς και από την παράταξή σας, ίσως και από άλλες παρατάξεις. Η χώρα, λέει, έχει τόσους ανέργους, όσοι είναι και οι μετανάστες που βρίσκονται εδώ. Δεν ευθύνεται, λοιπόν, η κοινωνική και οικονομική πολιτική, αλλά ευθύνονται οι άνθρωποι που έρχονται εδώ!

Ξέρετε ποιες δουλειές πιάνουν αυτοί οι άνθρωποι; Πιάνουν δουλειές που κανένας Έλληνας, δυστυχώς ή ευτυχώς, δεν καταδέχεται να αναλάβει.

Εμείς, λοιπόν, λέμε ότι απέναντι σε ένα παγκόσμιο πρόβλημα πρέπει να διεκδικήσουμε παγκόσμια και ευρωπαϊκή λύση, χωρίς να μπαινουμε στον πειρασμό του λαϊκισμού προκειμένου να διεκδικήσουμε την ψηφοθηρία. Γιατί αυτός ο λαϊκισμός αναδεικνύει μισαλλόδοξες και ρατσιστικές αντιλήψεις και μετά αναρωτιόμαστε γιατί η Χρυσή Αυγή έχει φθάσει το 7%.

Θέλω, λοιπόν, να έρθω στα κρίσιμα θέματα.

Όσον αφορά την Τουρκία, το θέμα της βίζας, που είπατε, πρωτίστως θα έπρεπε να απασχολεί την ίδια τη Γερμανία. Διότι η Γερμανία αυτή τη στιγμή έχει τρία εκατομμύρια τουρκικής καταγωγής Γερμανούς πολίτες. Η απελευθέρωση της βίζας είναι αυτή η οποία θα οδηγήσει άλλα τρία εκατομμύρια –ίσως και παραπάνω- τους συγγενείς τους να τους επισκεφτούν με απόλυτη ελευθερία και ενδεχομένως οι μισοί απ’ αυτούς να διαμείνουν και να μη γυρίσουν ποτέ πίσω.

Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, ότι εδώ πρέπει να διαχειριστούμε προβλήματα με οξυδέρκεια και να δούμε ποιο είναι το συμφέρον της χώρας τούτη την ώρα. Άλλοι έχουν περισσότερους ενδοιασμούς και αναστολές στο να προχωρήσουν με γενναία βήματα μία πολιτική συνεννόησης και στήριξης της Τουρκίας σε μία ενταξιακή προοπτική.

Θα σας πω και κάτι. Έχω την αίσθηση ότι καμία πολιτική δύναμη –τουλάχιστον απ’ αυτές που κυβερνούσαν τον τόπο- κανένα από τα κόμματα που βρέθηκαν στην εξουσία, δηλαδή Νέα Δημοκρατία και ΠΑΣΟΚ, δεν ήταν ποτέ αντίθετα στην ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας. Με την προϋπόθεση, όμως, ότι η Τουρκία θα τηρήσει εκείνες τις προϋποθέσεις, εκείνους τους κανόνες που ορίζει η ενταξιακή διαδικασία.

Αρα, λοιπόν, απέναντι στην προοπτική ένταξης της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν πρέπει εμείς να είμαστε οι φτωχοί και φοβισμένοι συγγενείς, αλλά να είμαστε εμείς αυτοί οι οποίοι θα διεκδικούμε να ξεκινήσει η διαδικασία, αλλά η Τουρκία να τηρήσει τις δεσμεύσεις της απέναντι στον εκδημοκρατισμό, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο διεθνές δίκαιο, ώστε να τερματιστεί επιτέλους η παράνομη κατοχή του βόρειου μέρους της Κύπρου εδώ και σαράντα χρόνια.

Αυτή είναι μία στάση εθνικής ευθύνης απέναντι σ’ αυτό το ζήτημα. Η ελληνική Κυβέρνηση προτίθεται να αναλάβει πρωτοβουλίες. Δεν έχουμε σκοπό να αφήσουμε εμείς την κυρία Μέρκελ να διαπραγματεύεται από μέρους της Ευρώπης με την Τουρκία. Εμείς είμαστε οι Ευρωπαίοι γείτονες της Τουρκίας και εμείς πρέπει να είμαστε αυτοί οι οποίοι θα αναλάβουμε πρωτοβουλίες στη διαδικασία του αναγκαίου διαλόγου με την Τουρκία.

Θα αναφερθώ στο θέμα των κοινών περιπολιών. Γιατί το θέτετε ξανά, αφού έχει λυθεί αυτό το ζήτημα με όλους τους τρόπους; Το αναδείξαμε τόσο με δικές μου δηλώσεις, όσο και με δηλώσεις του Υπουργείου Εξωτερικών και βλέπετε πλέον ότι όλοι οι Ευρωπαίοι μετά τις πρώτες λεκτικές αστοχίες, επανέρχονται σε μία λογική που λέει «συντονισμένες

περιπολίες». Δεν μιλούν για κοινές περιπολίες.

Και να σας πω και κάτι; Το ακράδαντο επιχείρημα στο θέμα αυτό από την πλευρά μας δεν αφορά μόνο τις παράλογες διεκδικήσεις και απαιτήσεις της Τουρκίας στο Αιγαίο, αλλά και το γεγονός ότι κοινές περιπολίες μαζί με τη Frontex στα ελληνικά, δηλαδή στα ευρωπαϊκά χωρικά ύδατα, είναι απολύτως αναποτελεσματικές. Δεν είναι καθόλου αναγκαίες, ακριβώς διότι όλοι γνωρίζουν ότι στα ελληνικά, δηλαδή στα ευρωπαϊκά χωρικά ύδατα, το μόνο που μπορεί να κάνουν, είτε οι δυνάμεις της ελληνικής ακτοφυλακής είτε η Frontex, είτε κι αν περιπολούμε από κοινού –που δεν θα το επιτρέπαμε ποτέ εμείς αυτό- με τουρκικές ακταιωρούς, θα ήταν η διάσωση. Διότι αυτό μας ορίζει το Διεθνές Δίκαιο.

Στις ακτές, όμως, της Τουρκίας, εκεί απ' όπου ξεκινούν οι βάρκες, αυτά τα σαπιοκάραβα των διακινητών, που έχουν στόχο να τους περάσουν απέναντι, να τρυπήσουν τις βάρκες και να αφήσουν αυτούς τους ανθρώπους να πνίγονται, εκεί στις ακτές, στα εκατό, στα διακόσια, στα πεντακόσια μέτρα, εκεί μπορεί να γίνει ουσιαστική περιπολία.

Μας ρωτήσατε, λοιπόν, τι πήραμε. Εγώ θα σας πω ότι όλα αυτά τα οποία θέσατε, και το ζήτημα των hot spot στην Τουρκία, στο Λίβανο, την Ιορδανία, στις περιοχές εκείνες που αυτή τη στιγμή έχουν τεράστιες προσφυγικές ροές, αλλά και το ζήτημα της συμφωνίας επανεισδοχής Ευρωπαϊκής Ένωσης-Τουρκίας -όχι Ελλάδας-Τουρκίας- που προφανώς θα συμπεριλαμβάνει και την Ελλάδα, αλλά και το ζήτημα της αποτελεσματικής περιπολίας στις τουρκικές ακτές και καταπολέμησης όχι των προσφύγων, αλλά των διακινητών, αυτών των ανθρώπων που εμπορεύονται ανθρώπινες ψυχές, και τα τρία αυτά ζητήματα είναι στην κορυφή της ατζέντας της διαπραγμάτευσης που τούτη την ώρα κάνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την Τουρκία. Πρόκειται για μια διαπραγμάτευση στην οποία εμείς θέλουμε να συμμετάσχουμε ενεργά, όπως σας είπα πιο πριν.

Θέλω, όμως, να κάνω μια παρατήρηση σ' αυτό. Μας λέτε διαρκώς «τι πήρατε» και «τι πήρατε». Ακούστε, κύριε Κουμουτσάκο. Και σ' αυτό το θέμα θέλω να είμαι απόλυτα σαφής. Αλήθεια, εσείς πόσο κοστολογείτε μια ανθρώπινη ζωή; Πόσο κοστολογείτε ένα παιδί, ένα παιδάκι πέντε χρόνων που πνίγεται στις θάλασσες του Αιγαίου και εμείς πρέπει να πάρουμε για να το σώσουμε; Πόσο κοστολογείτε ένα πιάτο φαΐ, μια ανθρώπινη αγκαλιά, μια κουβέρτα για να ζεστάνει αυτά τα παιδιά;

Ακούστε. Δεν απευθύνομαι σε εσάς. Απευθύνομαι στους Ευρωπαίους εταίρους, απευθύνομαι σ' αυτούς που κουνάνε το δάχτυλο στην Ελλάδα! Η Ελλάδα βρίσκεται σε

κρίση. Ο ελληνικός λαός είναι ένας φτωχός λαός, αλλά πλούσιος σε αξίες και ανθρωπιά!

Δεν διεκδικούμε, λοιπόν, ούτε ένα ευρώ. Δεν διεκδικούμε ούτε ένα ευρώ για να κάνουμε το καθήκον μας, το ανθρωπινό καθήκον μας απέναντι σ' αυτούς τους ανθρώπους που πεθαίνουν στην αυλή μας.

Όποιος από εμάς εδώ είχε ανθρώπους που πέθαιναν στην αυλή του, θα διεκδικούσε να τους δώσει ένα πιάτο φαΐ και να τους σώσει.

Μακριά, λοιπόν, από εμάς εκείνες οι λογικές που θέλουν να κοστολογήσουν την ανθρωπιά. Και απευθύνομαι όχι σε εσάς, αλλά απέναντι σ' αυτούς που μας κουνάνε το δάχτυλο. Η Ελλάδα διδάσκει ανθρωπιά. Η Ελλάδα τούτη την κρίσιμη ώρα διδάσκει στους Ευρωπαίους εταίρους ποιο είναι το πραγματικό πρόσωπο της Ευρώπης. Αυτό είναι το πραγματικό πρόσωπο της Ευρώπης, αυτό που δείχνει η Μυτιλήνη. Και όχι το πρόσωπο εκείνο στα σύνορα της Ουγγαρίας που κάποιοι βάζουν τρικλοποδιές σε πρόσφυγες που κουβαλάνε μωρά παιδιά, προκειμένου να τους φωτογραφίσουν.

Και θέλω σ' αυτή τη στάση, τη στάση της εθνικής ευθύνης να είμαστε όλοι μαζί απέναντι σε κάποιους που με κάθε ευκαιρία προσπαθούν να βρουν τον τρόπο να λαιδορήσουν την Ελλάδα για τον τρόπο που αγωνίζεται για να υπερασπιστεί αξίες σε μια πολύ δύσκολη στιγμή για τη χώρα, για τον τόπο και το λαό μας! Όμως, θα ξεπεράσουμε αυτήν την κρίση με το κεφάλι ψηλά και περήφανα, όπως μας αξίζει ως Έλληνες. Γιατί αυτές είναι οι ελληνικές αξίες και όχι αυτές της μισαλλοδοξίας, της ξενοφοβίας και του ρατσισμού που επιδεικνύουν οι ακραίες πτέρυγες της Βουλής και που πολλές φορές, δυστυχώς, υιοθετούν και κάποιοι από την παράταξή σας.

